

Autojen passiivinen turvallisuus koskemaan myös lapsimatkestajia

Laki edellyttää turvaistuinten käyttämistä siihen asti kunnes lapsi voi käyttää auton normaaleja turvavöitä.

Autojen ns. passiivinen turvallisuus on parantunut autoteollisuuden, vakuutusyhtiöiden ja kuluttajajärjestöjen yhteistyöllä. Autojen turvallisuuden määrittämiseksi on luotu standardisoitu, törmäystesteihin perustuva luokitus. Samalla autojen valmistajat ovat kehittäneet autojen aktiivista turvallisuutta erilaisten uusien teknisten ratkaisujen avulla. Näin suurimmat turvallisuusriskit muodostuvat yhä selkeämmin inhimillisistä tekijöistä, eli kuljettajien virheistä.

Autojen passiivinen turvallisuus, eli auton turvarakenteiden toimivuus onnettomuuksissa on luonnollisesti painottunut aikuisten matkustajien huomioimiseen. Eri kokoisten lasten turvallisuus on vaikeammin toteutettavissa auton kiinteillä rakenteilla. Sen sijaan lisävarusteina myytävien lasten turvaistuinten turvatasoa on pystytty merkittävästi nostamaan yhtenäisten standardien ja voimakkaan tuotekehityksen avulla. Niinpä tämän päivän turvaistuimet edustavat turvallisuudessa aivan eri tasoa, kuin vielä jokin aika sitten turvaistuinten nimikkeellä markkinoituiden lastenistuimet.

Voimassa olevan lain mukaan kaikkien autossa matkustavien alle 135 cm pitkien lasten tulee olla sijoitettuna hyväksytyihin ja oikein mitoitetuihin turvaistuihin. Yli 135 cm pitkät lapset iästä riippumatta voivat käyttää auton normaaleja turvavöitä.

Turvaistuin tarjoaa lapselle turvan vain silloin kun sen mitoitus on oikea ja lapsi viihtyy siinä, eli lapsi voi ja haluaa istua omassa istuimessaan. Istuimen pitää olla niin kätevä käyttöominaisuuksiltaan, että sen käyttö lyhyilläkin matkoilla on vaivatonta ja toisaalta lapsi suostuu istumaan siinä pitkiäkin matkoja. Koska lapset kasvavat, ei yksi ja sama turvaistuin sovellu

Laadukas turvaistuin on hyväksytty ja helposti puhdistettava.

Isofix -kiinnityspohjan avulla istuimen voi kiinnittää myös turvavöiden kiinnityspisteisiin.

samalle lapselle koko hänen lapsuusvuosiensa ajan. Kestävästä materiaalista valmistetut istuimet kannattaakin kierrättää perhe- tai ystäväpiirissä.

Istuin lapsen koon mukaan

Myynnissä saa olla vain Euroopan laajuisen hyväksynnän saaneita turvaistuinta. Tällaisissa istuimissa on hyväksymisen merkinä ympärillä oleva E -kirjain ja jokin numero, joka kertoo missä maassa

kyseinen hyväksyntä on rekisteröity. Hyväksymisvaatimukset perustuvat paino- ja ikäryhmiin. Vauvaikäisille on luokiteltu kaksi eri kokoluokkaa istuinkaukaloiksi. Pienin, eli 0 -luokka on hyväksytty alle 10 kg, eli yleisimmin alle 9 kk ikäisille vauvoille. Toinen vauvaistuinten 0 -luokka on mitoitettu alle 13 kilon painoisille, yleensä alle 1,5 vuotiaalle vauvoille. Nämä molemmat kokoluokat ovat istuinkaukaloita, joissa matkustava lapsi ei pysty vielä istumaan itsenäisesti.

Seuraava kokoluokka 1 on mitoitettu lapsille, joiden paino on 9 - 18 kg, eli lapsille puolen vuoden iästä aina 4 vuotiaaseen asti. Luokan 2 istuimet on tarkoitettu 15 - 25 kiloille, 3 - 6 vuotiaalle lapsille. Luokan 3 istuimet soveltuvat kouluikäisille 5 - 11 vuotiaalle lapsille aina siihen asti, kunnes lapsi voi siirtyä käyttämään auton turvavöitä.

Istuin on aina turvallisin sijoittaa siten, että lapsen selkä on menosuuntaan päin. Tutkimusten mukaan myös aikuisten matkustajien vaaralliset onnettomuudet vähensivät merkittävästi, jos myös he matkustaisivat selkä menosuuntaan. Ehkä tulevaisuudessa näemme autoja joissa ainoastaan kuljettaja istuu kasvot menosuuntaan päin!

Ruotsissa on E -hyväksynnän lisäksi otettu käyttöön kansallinen ns. T -hyväksyntä. Tämän säännön mukaan kaularankaan törmäyksessä kohdistuva kiihtyvyyssarvo ei saa ylittää 2 g:tä. Käytännössä T -hyväksynnän voivat saadakin vain sellaiset istuimet, jotka sijoitetaan yksinomaan selkä ajosuuntaan päin. Pienen lapsen pää on painoltaan muuhun kehoon suhteutettuna suuri ja murtaa niskan jo hyvinkin pienissä nopeuksissa tapahtuvissa törmäyksissä kohtalokkain seurauksin.

Istuin myös satunnaiseen matkustamiseen

Perheen omaan autoon lapsille on siis hankittava mitoitukseltaan so-

piva ja E -hyväksytty turvaistuin. Kun lapsi matkustaa muussa kuin omassa autossa, voidaan nykyaikainen turvaistuin kätevästi siirtää muihin ajoneuvoihin silloin kun kyseinen istuin ja auto on varustettu standardisoidulla Isofix - kiinnitysjärjestelmällä. Kyseisessä järjestelmässä kiinnityspisteet ovat valmiina autossa ja kaikki Isofix -yhteensopivat istuimet voidaan kiinnittää autoon käden käänteessä. Näin esimerkiksi taksiin voidaan lapselle ottaa mukaan oma turvaistuin. Suurella osalla uusissa (etenkin eurooppalaisissa) autoissa kyseinen Isofix -kiinnitysjärjestelmä on vakiona.

Istuimen lisävarusteena voidaan hankkia Isofix -sovitin, jonka avulla kiinnitystä voidaan käyttää myös auton turvavöiden kiinnityspisteissä.

Lastenistuinten myynti on ollut keskittynyttä pitkälle lastentarvike-myymälöihin. Uusien turvaistuinten tultua markkinoille, on myynti kasvanut voimakkaasti myös auto- ja autotarvikeliikkeissä. Turvaistuinta on tullut lakisääteisyden myötä entistä selkeämmin auton lisävaruste myös kaupallisessa mielessä. Monet autoliikkeet ovat ottaneet valikoimaansa juuri heidän automerkkeihinsä parhaiten soveltuvat malli- ja väri vaihtoehtoja ja aikaansa seuraavat varaosien ja autotarvikkeiden erikoisliikkeet tarjoavat laajan valikoiman.

Turvallisuustekijöiden, mukavuuden ja ulkonäön lisäksi lastenistuinten valinnassa kannattaa kiinnittää huomiota myös pintamateriaaliin. Sen puhdistettavuus on etenkin pienempien lasten kyseessä ollen tärkeä ominaisuus. Laadusta kannattaa tässäkin tapauksessa maksaa.

Lisätietoja turvaistuinta mm. seuraavien maahantuojien verkkosivuilta: kaha.fi, britax.fi, bayermann.fi, sekä liikenneturvan sivuilta liikenneturva.fi/turvalaitteet.